

partigrupper.« Kun ved at nedsætte en parlamentarisk kommission i henhold til grundlovens § 51 kan folketetinget opnå mulighed for uden om ministeren at afhøre underordnede tjenestemænd, jfr. herved Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, 3. udg. v/Ole Espersen, side 523.

En adgang for folketetinget til at nedsætte sagkyndige kommissioner, hvis væsentligste formål skulle være at rådgive folketetinget direkte, dvs. uden om den for det pågældende område politisk ansvarlige minister, rejser derfor nogle *principielle problemer*, såfremt der til en sådan kommission skulle kunne vælges embedsmænd fra centraladministrationen, eller såfremt disse skulle kunne indkaldes som særligt *sagkyndige eller* deltage i offentlige *høringer*. Det må undersøges, om der ud over disse principielle synspunkter i tjenestemandsløven eller overenskomster findes bestemmelser, der vil få betydning for embedsmænds deltagelse.

3. I forslaget om en medicinsk-teknologisk kommission er anført, at kommissionen skal kunne foranstalte afholdelse af *høringer* og skal kunne *indkalde* særligt sagkyndige. Også det foreslåede teknologinævn skal ifølge bemærkningerne til lovforslaget kunne afholde høringer, uden at det dog er nærmere præciseret, hvorledes disse skulle foregå.

Det fremgår ikke af bestemmelsen i forslaget om en medicinsk-teknologisk kommission, om det har været tanken, at bestemmelsen skulle give hjemmel til at pålægge de sagkyndige *mødepligt og pligt til at afgive forklaring*, eller bestemmelsen blot er tænkt som en ordensforskrift, der giver hjemmel til at indbyde sagkyndige til under en høring at afgive en udtalelse.

Dette spørgsmål må afklares i selve lovteksten.

I forbindelse med de drøftelser, der flere gange har været i folketetinget om tingets/udvalgs adgang til at foranstalte offentlige høringer til sagkyndig belysning af en sag, har folketetinget *hidtil ikke fundet*, at der burde indføres *vidnepligt* i forbindelse med sådanne offentlige høringer.

Særlig for så vidt angår offentligt ansattes deltagelse skal herudover peges på, at det er et almindeligt princip, der bl.a. er fastslået i retsplejeloven, at *offentligt ansatte* som udgangspunkt *ikke uden samtykke* fra vedkommende myndighed må afkræves *vidneforkla-*

ring om forhold, med hensyn til hvilke der i det offentliges interesse påhviler dem tavshedspligt, jfr. retsplejelovens § 169.

Endelig skal anføres, at *Ministerialforeningen* tidligere i forbindelse med overvejelser om indførelse af høringer i folketingsudvalg har givet udtryk for, at indkaldelse af centraladministrationens embedsmænd til høringer af den pågældende art ikke blot ligger uden for forudsætningerne for deres ansættelse, men også er et *brud på gældende stats- og forvaltningsretlige principper*.

4. Folketinget og visse organer under folketetinget er ikke omfattet af begrebet den offentlige forvaltning. Justitsministeriet har derfor tidligere antaget, at rådgivende nævn som de foreslåede, der placeres direkte under folketetinget, ikke umiddelbart vil være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder *offentlighedsloven* og en eventuelt kommende *forvaltningslov*. Såfremt det ønskes, at disse eller nogle af disse bestemmelser skulle gælde for de pågældende organer, måtte der derfor tages stilling hertil i lovforslagenes tekst.

IV. Folketingets praktiske mulighed for at varetage de formelle opgaver, der følger af at være »forvaltningschef« for en kommission.

Hvis man til trods for de foranstående væsentlige principielle betænkeligheder ved nedsættelse af kommissioner og lignende under folketetinget alligevel ønsker at gennemføre forslagene, skal nedenfor peges på en række problemer af mere praktisk og lovteknisk karakter, hvoraf nogle i givet fald må forudsættes løst i lovforslagenes tekst.

1. a. Ifølge lovforslaget om nedsættelse af en medicinsk-teknologisk kommission er det overladt til folketetinget at udpege 11 af kommissionens 15 medlemmer. Det er ikke nærmere anført, efter hvilke regler udpegningen skal ske.

Som nævnt i afsnit II, punkt 2, skal valg til kommissioner og hverv efter grundlovens § 52 eller dennes analogi ske efter forholdstallet, når valget er henlagt til folketetinget som sådant.

Da de 11 medlemmer, som folketetinget ifølge lovforslaget skal udpege, skal vælges med én person inden for hver sit nærmere angivne sagsområde, er et *forholdstalsvalg* formentlig i praksis umuligt. Det vil antage-